

## บทคัดย่อ

รหัสโครงการ RDG60A0009  
 ชื่อโครงการ โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ  
 กรณีศึกษา “การพัฒนาเกษตรปลอดภัยเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากสู่การสร้าง  
 อาชีพในท้องถิ่น  
 หัวหน้าโครงการ : รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร ภู่ผะกา  
 ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ปี 4 เดือน (ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2561)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อหนุนเสริมและเพิ่มขีดความสามารถของเกษตรกร วิสาหกิจ  
 ชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ในการประกอบอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่บูรณาการ  
 กับการพัฒนาภาคีเครือข่าย (2) พัฒนาเครือข่ายการทำงานระดับจังหวัดในพื้นที่ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน  
 ระหว่างนักวิจัย เกษตรกร วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลาง และหน่วยงานหนุน  
 เสริมต่างๆ ในพื้นที่ และ (3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมในการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากที่ทำให้เกษตรกร วิสาหกิจ  
 ชุมชนและกลุ่มผู้ประกอบการขนาดเล็กถึงขนาดกลางในจังหวัด ได้รับการสนับสนุนและการพัฒนา โดย  
 กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย และการพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนา  
 พื้นที่ ซึ่งการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยมุ่งเน้นยกระดับระบบบริหารจัดการงานวิจัยที่เชื่อมโยงกับการ  
 ทำงานร่วมกับจังหวัดและพื้นที่ ส่วนการพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ กำหนดกรอบการวิจัย คือ การพัฒนา  
 งานด้านเกษตรและอาหารปลอดภัย กรณี “ผักเบอร์ 8” ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่มหาวิทยาลัยลงนามความ  
 ร่วมมือกับจังหวัด

ผลการวิจัยมีดังนี้ ยกระดับระบบบริหารจัดการงานวิจัย โดยการพัฒนากระบวนการวิจัยพัฒนา  
 เชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นการทำงานในลักษณะคณะกรรมการภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดเพื่อส่งเสริม  
 การบูรณาการงานวิจัยพัฒนาท้องถิ่น และพัฒนากลไกการเชื่อมโยงในรูปแบบศูนย์บูรณาการงานวิจัยและ  
 บริการวิชาการเพื่อสังคมจังหวัดห้วยฉียงหลวง ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ คือ (1) การตั้ง  
 คณะกรรมการภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดเพื่อส่งเสริมการบูรณาการงานวิจัยพัฒนาท้องถิ่น จังหวัดห้วยฉียงหลวง  
 และ (2) การจัดตั้งศูนย์บูรณาการงานวิจัยและบริการวิชาการเพื่อสังคมจังหวัดห้วยฉียงหลวง ซึ่งเป็นกลไกการ  
 เชื่อมโยงระหว่างมหาวิทยาลัย กับจังหวัด และพื้นที่

การพัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ได้กำหนดทิศทางงานวิจัย คือ การพัฒนางานด้านเกษตรและ  
 อาหารปลอดภัย กรณี “ผักเบอร์ 8” ซึ่งประเด็นการพัฒนาที่มหาวิทยาลัยลงนามความร่วมมือกับจังหวัด โดยมี  
 กรอบการวิจัย 4 กรอบ ได้แก่ กรอบการวิจัยที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกร วิสาหกิจขนาด  
 กลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านการผลิตเพื่อเข้าสู่มาตรฐานผักเบอร์ 8 กรอบการวิจัยที่ 2 การพัฒนา  
 นวัตกรรม เทคโนโลยีด้านการแปรรูปผักเบอร์ 8 เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต และยกระดับเศรษฐกิจจังหวัด  
 ห้วยฉียงหลวง กรอบการวิจัยที่ 3 การพัฒนาเครือข่ายการทำงานระดับจังหวัด พื้นที่ เพื่อส่งเสริมการผลิต การ  
 แปรรูป การตลาด ผักเบอร์ 8 ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวของจังหวัด และกรอบการวิจัยที่ 4 การพัฒนา  
 ระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลระดับพื้นที่และจังหวัด เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเกษตรปลอดภัยผัก  
 เบอร์ 8

ผลผลิตจากงานวิจัยในแต่ละกรอบการวิจัย มีดังต่อไปนี้ กรอบการวิจัยที่ 1 ได้ผลผลิต ดังนี้  
 (1) ตัวอย่างโรงเรือนเพาะปลูกของเกษตรกรที่มีการควบคุมสภาพแวดล้อมที่จำเป็นในการเพาะปลูก (2) ระบบ

การให้น้ำอัตโนมัติ ซึ่งเหมาะสำหรับเกษตรกรที่ไม่มีเวลาในการดูแลแปลงเพาะปลูก (3) เกษตรกรได้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักเบอร์ 8 จากการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในกระบวนการผลิต (4) เกิดแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ในการทดลองเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักเบอร์แปด จากการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในกระบวนการผลิต (5) วิธีการปรับปรุงดินเพิ่มธาตุอาหารให้เหมาะสมกับผักที่จะปลูก (6) ชุดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ตามแนวทางการผลิตผักปลอดภัยสู่มาตรฐานการผลิตและคุณค่าผักเบอร์ 8 จำนวน 4 ชุด และ (7) ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยน้ำหมักอินทรีย์และสารสกัดกำจัดหนอนผักพร้อมใช้ กรอบการวิจัยที่ 2 ได้ผลผลิต คือ รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานของสินค้าผักเบอร์ 8 เพื่อยกระดับศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร กรอบการวิจัยที่ 3 ได้ผลผลิต ดังนี้ (1) ช่องทางการตลาดของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักเบอร์ 8 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา (2) ช่องทางการบริโภคผักเบอร์ 8 ในกลุ่มนักท่องเที่ยวและประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา (3) เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อการเรียนรู้ของอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา (4) นวัตกรรมระบบตลาดออนไลน์ของผักเบอร์ 8 เพื่อส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยสูงของเกษตรกรอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราผ่านเว็บไซต์ (5) ระบบสารสนเทศส่งเสริมการตลาดออนไลน์ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยผักเบอร์ 8 ด้วยเทคโนโลยี QR Code ที่เสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ (6) แนวปฏิบัติที่ดี (Best practice) ของระบบการจัดการ ในทุกขั้นตอนของการจัดการกลยุทธ์ทางการตลาด ช่องทางการตลาด และระบบโลจิสติกส์ (7) รูปแบบแบบกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักเบอร์ 8 ในอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ได้นำการจัดการกลยุทธ์ทางการตลาด ช่องทางการตลาด และระบบโลจิสติกส์ของสินค้าผักเบอร์ 8 มาบริหารจัดการ และ (8) ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจสำหรับเกษตรกร ต่อการผลิตผักปลอดภัยสูงเบอร์ 8 และกรอบการวิจัยที่ 4 ได้ผลผลิต ดังนี้ (1) ระบบฐานข้อมูลควบคุมมาตรฐานเกษตรปลอดภัยผักเบอร์ 8 จังหวัดฉะเชิงเทรา และเว็บไซต์ WWW.NO8STD.COM (2) แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ (mobile application) และ (3) เว็บแอปพลิเคชัน GIS web application

ข้อค้นพบจากการวิจัย (1) การพัฒนาโจทย์วิจัยนักวิจัยต้องรู้สถานการณ์จริงของพื้นที่และต้องวิเคราะห์การมีส่วนได้ส่วนเสียให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อให้ได้ข้อมูลในทุกมิติ ซึ่งจะนำไปสู่โจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับปัญหาพื้นที่ (2) กระบวนการที่ควรในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย คือการ Mapping ข้อเสนอโครงการกับกรอบวิจัย และการประชุมเพื่อนำเสนอโครงการวิจัยและรับฟังข้อเสนอแนะในการปรับแก้ข้อเสนอโครงการวิจัย จากผู้ทรงคุณวุฒิ ตัวแทนจากพื้นที่ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) การบริหารงานโครงการการสร้าง ความเข้าใจร่วมกันอย่างถูกต้องและทั่วถึงเป็นสิ่งจำเป็น และต้องดำเนินการ ในหลากหลายช่องทาง ทั้งในรูปแบบเอกสารประชาสัมพันธ์ การประชุม การใช้ Social Media เพราะจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน รวมทั้งนักวิจัยสามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยที่สอดคล้องกับกรอบการวิจัยและประเด็นการวิจัยที่กำหนด

**คำสำคัญ** ระบบบริหารจัดการงานวิจัย งานวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ ผักปลอดภัยสูง ผักเบอร์ 8

## Abstract

|                      |                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Project ID</b>    | RDG60A0009                                                                                                                                                                                      |
| <b>Project title</b> | The Research Strategy Cluster Development to Enhance a Spatial Integration: A Case Study on the Development of Agricultural safety for Improvement Economic Foundations to launch Local Careers |
| <b>Researcher</b>    | : Associate Professor Dr. Daungporn Pupaka                                                                                                                                                      |
| <b>Duration</b>      | : 1 Year 4 Months (From 1 November 2016 to 28 February 2018)                                                                                                                                    |

The objectives of this research are to: (1) strengthen the operational capabilities for farmers, community enterprises, and small and medium-sized businesses, which are integrated with the associated network development, (2) provide an operational network which will create a cooperative learning system among researchers, farmers, community enterprises, SMEs, and other supporting organizations, (3) create innovations in order to upgrade local economy that will benefit farmers, community enterprises, small and medium-sized businesses in Chachoengsao Province. The scope of work is to develop the research management system and improve the area-based development research. The development of research management system is focused on cooperative operation with provincial and local staff. In the part of the improvement of area-based development research, it is defined research framework as the development of agriculture and food safety, a case study of “Vegetable No.8” that Rajabhat Rajanagarindra University has signed the agreement with Chachoengsao Province.

The results were following:

Advance the research management system by setting up supporting system of spatial integration research which was working in the form of the provincial partnership committee in order to promote the integration of local development research, and create a linking mechanism as an integrated center for research and social services for Chachoengsao’s society. This will result in a systematic change as follows: (1) the establishment of a provincial partnership committee to progress the integration of local development research in Chachoengsao (2) the establishment of The Integrated Research and Academic Service Center for Chachoengsao’s society.

Progress the area-based development research by determining research frameworks, a study case of Vegetable No.8 signed the agreement with Chachoengsao Province. There were four research frameworks: 1) Capacity building of farmers, small and medium-sized enterprises (SMEs) for producing vegetable that meet No.8’s qualification, 2) Innovative and Processing Technology Development for increasing productivity of Vegetable No. 8 and raising Chachoengsao’s economy, 3) Provincial working network development for progressing production, processing and marketing of Vegetables No.8 that connects to provincial

tourism, 4) Database system development linking regional databases and provincial databases together for boosting the development of Safe Vegetables No. 8.

The research outputs in each research term were; the first research framework received the outputs as follows: (1) an example of farmhouse with controlling the surrounding which is necessary in planting, (2) automatic water-feeding was suitable for agriculturists who had not much time to care of cultivated areas, (3) The agriculturist effectively increased planting “Vegetable No.8 (the vegetable from Pad-Riew area)” by using technology in the production process, (4) there were the learning plant beds in the sample areas which could increase effective production of Vegetable No.8 by using technology in the production process, (6) 4 sets of the learning kits were to promote and develop young smart farmers following the method of safe vegetable production to be standardized in production and the value of Vegetable No.8, (7) producing the liquid composed fertilizers and the instant worm controlling essences. The second research framework was the method of supply chain management for the Vegetable No.8 that enhanced agriculturists’ potential. The third research framework received the outputs as follows: (1) marketing channels for agriculturists who produced the vegetable No.8 in Chachoengsao province, (2) Vegetable No.8 consuming channels for tourists and Chachoengsao citizens, (3) agricultural tourism routes for learning within Phanom Sarakham district, Chachoengsao Province, (4) innovative online marketing of Vegetable No.8 for promoting to distribute the high safely agricultural merchandises through the website which were produced from the agriculturists in Phanom-Sarakham district. (5) The information system of supportive online marketing for Vegetable No.8 by using the QR code technology supporting production image, (6) Best practice of management system for all processes of strategic marketing, marketing channel and logistic system, (7) The used methods by agriculturists who produced the Vegetable No.8 in Phanom-Sarakham district, Chachoengsao province has brought the strategic marketing, marketing channel and logistic system to manage, and (8) supportive information for agriculturist’s decision affected to produce the high safe No.8 vegetable. The fourth research framework received the outputs as follows: (1) The database of safety standard controlling agriculture for No.8 vegetable in Chachoengsao province and website [WWW.NO8STD.COM](http://WWW.NO8STD.COM), (2) mobile application, and (3) GIS web application.

The result of this research in developing the research problems: (1) the researcher must understand real phenomenon in each area and correct stakeholder analysis to receive all data which would lead to the research problems concerning the area problem, (2) The successful processes in developing research proposals were to scrutinize the proposals by mapping the proposals, research frameworks, conference for receiving suggestions to edit the research proposals and research presentation to savants, the area representatives and primary stakeholders, (3) managing the correctly and thoroughly building common understanding that was necessary to operate by many channels; public documents,

conference, social medias. There would lead to cooperate as well as the researchers could write the research proposals concerned with the research framework and determined research subject.

**Keywords**      Research Management System, Area-based Development Research,  
High Safety Vegetable, Vegetable No.8